

10.15

 X : ml soda vand $X \sim U(\mu, 15^2)$ approx. ($\sigma=15$)udtag stikprøve på 9, og beregn $\bar{x}$ Hvis $\bar{x}$: $191 < \bar{x} < 209$, så fungerer maskinen ok, ellers konkluderer $\mu \neq 200$ Dvs. vi tester $H_0: \mu = 200$ tosidet (σ kendt)
 $H_1: \mu \neq 200$ H_0 forkastes hvis $\bar{x} < 191$ eller $\bar{x} > 209$

$$\begin{aligned}
 - P(\text{type I fejl}) &= P(\text{forkaste } H_0 \mid H_0 \text{ sand}) \\
 \text{når } \mu &= 200 \\
 &= P(\bar{X} < 191 \mid \mu = 200) + P(\bar{X} > 209 \mid \mu = 200) \\
 &= P\left(\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma/\sqrt{n}} < \frac{191 - 200}{15/3}\right) + P\left(\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma/\sqrt{n}} > \frac{209 - 200}{15/3}\right) \\
 &= P(Z < -1.8) + P(Z > 1.8) \\
 &= 2 \cdot P(Z < -1.8) = 2 \cdot 0.0359 = \underline{\underline{0.0718}} \checkmark
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 - P(\text{type II fejl}) &= P(\text{accepter } H_0 \mid H_0 \text{ falsk}) \\
 \text{når } \mu &= 215 \\
 &= P(191 < \bar{X} < 209 \mid \mu = 215) \\
 &= P\left(\frac{191 - \mu}{\sigma/\sqrt{n}} < Z < \frac{209 - \mu}{\sigma/\sqrt{n}}\right) \\
 &= P\left(\frac{191 - 215}{5} < Z < \frac{209 - 215}{5}\right) \\
 &= P(-4.8 < Z < -1.2) = 0.1151 - 0 = \underline{\underline{0.1151}} \checkmark
 \end{aligned}$$

10.19

 X : livstid $X \sim U(\mu, 40^2)$ stikprøve $n=30$ giver $\bar{x}=788$ timer $H_0: \mu = 800$ to sidet (σ kendt) $H_1: \mu \neq 800$

$$Z = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma/\sqrt{n}} = \frac{788 - 800}{40/\sqrt{30}} = -1.64$$

$$p\text{-værdi}: p = 2 \cdot P(Z > 1.64) = 2 \cdot 0.0505 = 0.1010$$

dvs. vi kan ikke forkaste H_0 for signifikansniveau $\alpha < 0.10$

Opgaver lektion 8

2/2

10.23

Påstand: mere end 20.000 km/år ønsket testet

X : antal kørte km

Stikprøve giver $\bar{X} = 23500$ og $S = 3900$ $n = 100$

Test $H_0: \mu = 20000$ ensidet (0 ukenet, dvs. t-test, men ikke normal population, så vi bruger $\hat{\sigma} \approx S$ og $n(0,1)$)

$H_1: \mu > 20.000$

bliver bedt
at bruge
værdi i opgave
(red α), men
et er bare for
at vise jer
egen af kritiske
område også,
jeg har det
ad - ikke for
t forvirre (ü)

Signifikansniveau: $\alpha = 0.01$ $Z_{\alpha} = 2.33$ prøvet slå $t_{0.01}(99)$ op

Kritiske område: $Z > 2.33$ forkast H_0

teststørrelse: $Z = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S/\sqrt{n}} = \frac{23.500 - 20.000}{3900/\sqrt{100}} = 8.97$

da $Z > 2.33$ må vi forkaste H_0 og acceptere H_1 , dvs. $\mu > 20.000$, altså kører man mere end 20.000 km pr. år

p-værdi: $p = P(Z > 8.97)$ Kan ikke slåes op, men den største værdi i tabel, er $p < 0.0001$ dvs. meget lille og H_0 må forkastes.

10.25

X : indhold af flasker stikprøve se bog $\Rightarrow \bar{X} = 10.06$ $S = 0.246$

Test

$H_0: \mu = 10$ mod $H_1: \mu \neq 10$

(to-sidet ukenet σ , dvs. t-test $n=10$ men det er ok da normalfordelt population)

Signifikansniveau: $\alpha = 0.01$

$t_{0.005}(9) = 3.25$

Kritiske område: $t < -3.25$ v $t > 3.25$ forkast H_0

teststørrelse: $t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S/\sqrt{n}} = \frac{10.06 - 10}{0.246/\sqrt{10}} = 0.77$ dvs. ikke forkast H_0 og accepter $\mu = 10$

10.67 X : indhold af beholder normalfordelt med var $\sigma^2 = 0.03$

Test: $H_0: \sigma^2 = 0.03$

$H_1: \sigma^2 \neq 0.03$

to-sidet

Stikprøve $n=10$ opg 7 s 326 $\rightarrow$

$$s^2 = 0.0604$$

Teststørrelse: $\chi^2 = \frac{(n-1)s^2}{\sigma_0^2} = \frac{9 \cdot 0.0604}{0.03} = 18.13$ vha. Excel

P-værdi: $p = 2 \cdot P(\chi_9^2 > 18.13) = 2 \cdot 0.03369 = 0.0674$ ↙ chi2ist

dvs. vi kan ikke forkaste H_0 på grund af disse data, altså en stikprøve på $n=10$ er ikke tilstrækkelig til at afvise H_0

10.73

Tidsinterval hvormed hhv. kvinder og mænd kan samlet et produkt ^{måles} længden af tidsinterval er approx. normalfordelt, men det tyder på at variansen er mindre for kvinder end for mænd.

Test: $H_0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$

$H_1: \sigma_1^2 > \sigma_2^2$

ensidet

σ_1^2 : varians for mænd

σ_2^2 : varians for kvinder

Teststørrelse: $f = \frac{s_1^2}{s_2^2} = \frac{6.1^2}{5.3^2} = 1.32$

P-værdi: $p = P(F_{10,13} > 1.33) = 0.3139$

dvs. vi kan ikke forkaste H_0 , dvs. vi accepterer, at der er ens varians for kvinder og mænd.

10.30.

Stikprøve I: $n_1 = 25$ fra normalpopulation med $\sigma_1 = 5.2 \rightarrow \bar{x}_1 = 81$ Stikprøve II: $n_2 = 36$ fra normalpopulation med $\sigma_2 = 3.4 \rightarrow \bar{x}_2 = 76$ Test: $H_0: \mu_1 = \mu_2 \quad (\mu_1 - \mu_2 = 0)$ $H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \quad (\mu_1 - \mu_2 \neq 0)$

Teststørrelse:
$$z = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - d_0}{\sqrt{\sigma_1^2/n_1 + \sigma_2^2/n_2}} = \frac{81 - 76 - 0}{\sqrt{5.2^2/25 + 3.4^2/36}} = 4.22$$

P-værdi: $p = 2P(Z > 4.22) < 2 \cdot 0.0002 = 0.0004$

p meget lille derfor forkastes H_0

10.35

Stikprøve treatment: $n_1 = 5 \rightarrow \bar{x}_1 = 2.86 \quad S_1^2 = 3.883$ Stikprøve no treatment: $n_2 = 4 \rightarrow \bar{x}_2 = 2.075 \quad S_2^2 = 1.363$ Antag normalfordelte populationer med $\sigma_1 = \sigma_2$ Test: $H_0: \mu_1 = \mu_2$ $H_1: \mu_1 > \mu_2$ (Har serum effekt?) (ensidet)

Signifikansniveau: $\alpha = 0.05 \quad t_{0.05, n_1+n_2-2} = 1.895$

Teststørrelse: $t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - d_0}{s_p \sqrt{1/n_1 + 1/n_2}}$ hvor $s_p^2 = \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2}$

$$= \frac{2.86 - 2.075}{1.67 \sqrt{1/5 + 1/4}} = 0.70$$

$$s_p^2 = \frac{4 \cdot 3.883 + 3 \cdot 1.363}{7} = 2.77$$

$$s_p = 1.67$$

Beholdning: Forkast H_0 hvis $t > 1.895$
 Accept H_0 hvis $t < 1.895$ (eller ikke forkast)

$t = 0.70$ betyder accept H_0 dvs der er ens
 mv. for de to grupper, og man kan altså ikke
 se en effekt af serum.